

Kort, f. Eks. 50—100, vilde have forøget Bogens Brugsværdi saa væsentligt, at man burde have medtaget dette Stof. Det vilde have forøget Bogens Omfang med 3—4 Ark og dens Pris med formentlig 5—10 %, hvilket i denne Sammenhæng maa forekomme uvæsentligt, naar Talen er om et saa stort, relativt kostbart og iøvrigt saa vel gennemført Værk.

Bogen vidner om svensk Geografis høje Stade og tjener Forfatteren til megen Ære. Visse af Afsnittene er mønstergyldige geografiske Fremstillinger, Billedstoffet er aldeles fremragende, og Bogen er i det hele taget et saa vigtigt Hjælpemiddel, at den uden Tvivl vil opnaa stor Udbredelse og finde rig Anvendelse i Arbejdet for at oplyse de nordiske Folk om det svenske Riges Geografi. Her i Danmark vil den blive modtaget med Glæde og Taknemmelighed, og for os vil den utvivlsomt blive et yderst værdifuldt Hjælpemiddel.

Niels Nielsen.

Leo Lysgaard: Lufthav, Vejr og Klima. Populær Meteorologi.
232 Sider. (17×25 cm). 94 Fig. Gyldendalske Boghandel. Nordisk Forlag. København 1943. Pris: 12.50 Kr.

I vor populær-videnskabelige Litteratur har Helge Petersens fortrinlige lille Bog om Vejrets Fysik i en Aarrække været det Værk, hvortil man henviste saadanne Folk, som søgte Oplysning om de meteorologiske Fænomener. Da Meteorologien imidlertid er inde i en meget livlig Udvikling, er det naturligt, at Lysgaard har prøvet at give en ny Fremstilling af de herhenhørende Problemer, ikke mindst fordi Meteorologien, herunder Vejrtjenesten, rimeligvis i de kommende Aar vil komme til at staa over for Opgaver af langt større Omfang end tidligere, hvorfor det ogsaa vil være af nogen Betydning, at større Dele af vort Folk kender lidt til denne Side af Naturvidenskaben og dens praktiske Anvendelse.

Forfatteren har imidlertid sat sig en dobbelt eller maaske snarere en tredobbelt Opgave. Han har villet skrive en populær Bog for de mange Læsere, navnlig fra saadanne Samfundslag, hvor Erhvervet er direkte interesseret i Vejret, altsaa f. Eks. Landmænd og Fiskere. Dernæst er Bogen beregnet for studerende, og endelig er den tænkt som Haandbog. Det siger sig selv, at det er meget vanskeligt paa een Gang at løse alle tre Opgaver, og det kan næppe heller siges at være lykkedes helt. Det forekommer Anmelderen, at den populære Side er den svageste, selv om Forfatteren ved Anvendelse af forskellig Sats foretager en Inddeling af Stoffet. Derimod er der ikke Tvivl om, at Bogen vil finde stor Anvendelse blandt studerende ved de forskellige højere Lærestalter, og den

indeholder ikke mindst for de Højskoler, som tager Sigte paa de praktiske Fag, en Mængde Stof, som for disses Elever er direkte anvendeligt. Anmelderen vil derfor mene, at Leo Lysgaards nye Bog vil faa sin Betydning paa dette Felt i højere Grad end som populær-videnskabelig og folkelig Bog.

Blandt det nye, som denne Bog bringer, maa særlig fremhæves Afsnittet om Danmarks Vejr og Klima, hvor Vejrets Hovedtyper inddeles efter Vindene, ud fra den Betragtning, at Vejret for en væsentlig Del bestemmes ved Karakteren af de Luftmasser, som af de store almindelige Luftstrømme føres ind over vort Land.

Niels Nielsen.

Leonid Breitfuss: Das Nordpolargebiet. Seine Natur, Bedeutung und Erforschung. Berlin. Springer-Verlag 1943. 180 Sider (12×19 cm).

Denne lille, men meget indholdsrige Bog bestaar af to Hovedafsnit, nemlig en kort geografisk Redegørelse for det arktiske Omraade og en historisk Oversigt over dette Omraades Opdagelses-historie. Hertil knyttes saa nogle Betragtninger over Trafikmulighederne i det arktiske Omraade og en kort Oversigt over Polarforskningens Metoder og Maal.

Det er naturligvis ugørligt paa en saa begrænset Plads at give en udtømmende Fremstilling, og store Afsnit er ogsaa meget sammentrængte og summariske. Det arktiske Omraade opgøres til 26,4 Mill. km², hvoraf 7,9 Mill. km² er Land. Havene behandles (herunder det Okotskiske Hav) relativt udførligt saavel fysiografisk som biologisk. Ligeledes Klimaet, hvor Breitfuss bl. a. gør opmærksom paa den almindelige Opvarmning af saavel Atmosfæren og Hydrosfæren, der siden 1920 har præget de arktiske Egne, en Opvarmning, som Forfatteren dog anser for forbigaaende, idet Højdepunktet allerede synes at være overskredet.

Gennemgangen af Dyr- og Plantelivet i Arktis er kortfattet, men indholdsrig. Forfatteren kommer her bl. a. ind paa visse dyregeografiske Problemer og refererer de russiske Undersøgelser over Polarfaunaens Sammensætning. Menneskets Optræden i Arktis behandles kort.

Bogens andet Hovedafsnit er de arktiske Opdagelses Historie. Stoffet er ordnet regionalt og inden for hvert Omraade tidsmæssigt. Man faar her en let overskuelig, meget indholdsrig Oversigt, der er ført helt op til 1939. Ikke mindst glæder man sig over den ret fuldstændige Fortegnelse over alle større Foretagender i de aller-seneste Aar før Krigen, deriblandt de russiske.